

УДК 631/635

АГРАРНА СФЕРА: СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ КОНСТРУКТ З ПОЗИЦІЙ АРХІТЕКТОНІКИ

*І. О. Корчинський, к. е. н., доцент,
Львівський державний університет внутрішніх справ*

У статті розглянуто питання актуального розуміння змісту окремих понять і дефініцій, що описують явища і процеси в аграрній сфері національної економіки з позицій архітекtonіки. Вказано на необхідність єдиного підходу в трактуванні понять «аграрна сфера», «аграрний сектор», «агропромислове виробництво» задля їх належної ідентифікації як об'єкта наукового аналізу й управлінського впливу. Для досягнення єдиного підходу в оцінці явищ і процесів трансформацій у цьому секторі національного господарства, посилення рівня інституціоналізації і забезпечення дієвості цільового впливу на них з боку органів влади запропоновано їх ідентифікацію у відповідних термінах і поняттях.

Ключові слова: аграрна сфера, аграрний сектор, агропромислове виробництво, архітекtonіка аграрної сфери.

Постановка проблеми. Для об'єктивного науково-теоретичного аналізу суті трансформаційних процесів та узагальнюючої оцінки їх наслідків необхідно чітко означити сукупність понять, дефініцій а також економічних категорій, зміст і суть яких дозволять глибше прояснити природу, особливості і закономірності трансформаційних процесів та їх вплив на формування архітекtonіки аграрної сфери України. При цьому ключовим в дослідженні проблеми є поняття власне аграрної сфери, зміст і суть якої як об'єкта дослідження і управління трактується по-різному, що не дозволяє належним чином оцінити результати процесу організаційно-економічних перетворень в аграрній сфері, в ході якого сформувалась її сучасна соціально-економічна конструкція і загальна архітекtonіка.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття «аграрна сфера» є широко-вживаною науковою дефініцією, що поряд з поняттями «аграрний сектор, агропромисловий комплекс, агропромислове виробництво» окреслює певні межі об'єкта наукового дослідження чи прикладного економічного

аналізу господарської діяльності, що пов'язана безпосередньо з сільськогосподарським виробництвом. Разом з тим розмитість та багатоваріантність трактувань цього поняття створює проблеми як наукового так і прикладного характеру, оскільки є перешкодою для його чіткої ідентифікації як об'єкта наукового аналізу та конкретного об'єкта управлінського впливу, що в підсумку породжує безсистемність при його використанні та унеможливорює цільову спрямованість дій органів влади на трансформацію і розвиток цього об'єкта.

Формулювання мети статті. Метою дослідження є теоретико-методологічне обґрунтування і актуалізація наукових підходів до чіткої ідентифікації аграрної сфери як об'єкта державного управління в процесі удосконалення формування архітекtonіки аграрної сфери України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вважається, що загально-вживані науковцями і особливо практиками терміни «аграрна сфера», «аграрний сектор», «агропромислове виробництво», «агропромисловий комплекс» і інші поняття, які описують

економічну діяльність, пов'язану з сільськогосподарським виробництвом, є близькими за змістом і суттю, а їх практичне використання в нормативних документах часто навіть ототожнюється.

До цього висновку можна прийти, порівнюючи зміст цих понять в Законах України, постановах уряду або нормативних документах галузевих органів державного управління, які стали правовою основою перетворень в аграрній сфері [1–3]. Для забезпечення дієвості цільового впливу з боку органів влади, посилення рівня інституціоналізації процесу трансформацій у цьому секторі національного господарства необхідним є досягнення ідентичності в оцінці стану явищ і процесів, що тут відбуваються, що є неможливим без адекватної їх ідентифікації у відповідних термінах і поняттях. Адже у працях провідних вчених-аграрників ці поняття також мають довільне трактування, яке відображає підходи до оцінки явищ і процесів з позицій традиційного уявлення про аграрну економіку, де соціальні аспекти в її функціонування часто є другорядними [4–7]. Навіть при такому підході не досягнуто єдності в поглядах на перспективи реформування аграрної сфери [8]. Стан, особливості і тенденції трансформаційних процесів в аграрній сфері досліджуються переважно в площині організаційно-економічних перетворень виробництва, і лише в останній період проблеми сільського розвитку у їх соціальному аспекті стали долучатись до наукового обговорення і прикладного вирішення [9].

Сучасне трактування змісту ключових термінів і понять представлено в Енциклопедії сучасної України [10], а їх конкретизацію запропоновано, зокрема, В. І. Курилом у статті «Про зміст та співвідношення деяких аграрних дефініцій», де автор проводить всесторонній аналіз і ґрунтовно роз'яснює співвідношення окремих понять, вказуючи на наступне: «... аграрний сектор економіки України, як вище поняття, можна визначити як сектор економіки держави, який охоплює всі суб'єкти господарської діяльності незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, які виробляють сільськогосподарську продукцію і продукти її первинної переробки, та пов'язані з ними обслу-

говуючі підприємства, а також організації, що здійснюють розробку і реалізацію державної аграрної політики; – аграрна сфера як поняття можна визначити як аграрний сектор економіки держави у взаємозв'язку із соціальною інфраструктурою сільської місцевості» [11, с.89]. Цей висновок автор базує на твердженні, що «галузь економіки у чистому вигляді як виробнича галузь не включає в себе соціальну інфраструктуру.» [там же].

Разом з тим автор справедливо відзначає, що між аграрним сектором економіки і соціальною інфраструктурою сільської місцевості є спільні визначальні ознаки зокрема: – спільність території (як просторового базису сільськогосподарського виробництва та проживання сільських мешканців); – єдність населення (сільські мешканці, як правило, зайняті у сільськогосподарському виробництві); – спільність соціально-трудових інтересів сільського населення, оскільки вони безпосередньо зацікавлені у розвитку сільськогосподарського виробництва і соціальної інфраструктури сільського населення.

На підставі проведеного аналізу науковець вважає, що поняття «аграрна сфера» є всеохоплюючим та включає усі процеси життєдіяльності у сільській місцевості як аграрного виробництва так і соціальну діяльність у всій широті її прояву. Таким чином, співставляючи поняття «сільське господарство», «аграрний сектор економіки», «аграрна сфера» слід зауважити, що первинним є сільське господарство, яке розширюється за рахунок обслуговуючих і переробних галузей до аграрного сектору економіки, які у сукупності із соціальною інфраструктурою сільської місцевості встановлюють аграрну сферу» [11, с.91].

Аналізуючи використання цієї сукупності понять іншими вітчизняними вченими-економістами [4,5,8,9], а також практику їх використання в нормативних документах органів державної влади, можна зробити висновок, що семантика цих понять за своїм змістом не має однозначності у практичному вживанні і допускає розпливчастість у змістовному вимірі. Оскільки нами поставлено завдання з позицій цілісності суспільно-економічної системи дослідити стан ар-

хітектоніки аграрної сфери та процес її формування в ході організаційно-економічних перетворень, в зв'язку з чим необхідно конкретизувати власне розуміння суті основних понять і дефініцій щодо цього.

Під поняттям «агропромисловий комплекс» (АПК) у вітчизняній аграрній науці до цього часу прийнято вважати виробничу економічну систему, що в результаті суспільного поділу праці та міжгалузевої інтеграції прямо чи опосередковано об'єднує близько восьмидесяти галузей національного господарства з метою забезпечення виробництва сільськогосподарської сировини і продуктів харчування а також товарів з цієї сировини. Вказана сукупність галузей, що пов'язані між собою економічними відносинами, охоплює всі етапи суспільного відтворення, включаючи виробництво, розподіл, обмін та споживання сільськогосподарської продукції і сировини.

Галузева структура агропромислового комплексу, як відомо, включає три сфери. Зокрема, до першої сфери входять галузі промисловості, які забезпечують субекти господарювання агропромислового комплексу засобами виробництва для сільськогосподарського виробництва, переробної промисловості виробництва, виробництва мінеральних добрив, хімічних засобів, а також потреби окремих інфраструктурних галузей, що забезпечують утримання засобів виробництва у дієздатному стані. Другою сферою є власне сільськогосподарське виробництво, включаючи і виробництво в сільських домогосподарствах. Третю сферу утворюють галузі, які забезпечують заготівлю, переробку сільськогосподарської сировини і реалізацію кінцевого продукту – харчова, переробна промисловість, деякі інфраструктурні ланки в сфері обігу і реалізації кінцевої продукції.

Існування поняття АПК було можливим і виправданим в умовах планової економіки, коли з єдиного центру (державні органи управління) забезпечувалися координація, пропорційність і збалансованість розвитку всіх трьох сфер з метою задоволення потреб населення держави продуктами харчування. Економічні відносини в рамках АПК і умови для їх функціонування здійснювались через дотримання вимог і норм,

які також виходили з єдиного центру, що давало підстави оперувати поняттям комплексу як сукупності галузей у вказаних трьох сферах. Інший спосіб забезпечити узгоджене функціонування галузей, що об'єднувалися єдиною метою – забезпечення продуктами харчування населення держави – не було можливим.

Економічні відносини, які здійснювалися між господарюючими суб'єктами, у рамках комплексу, регулювалися державою на основі розпоряджень центральних органів, включаючи ціни, обсяги виробництва та строки поставки конкретних видів ресурсів. При цьому основний ресурс – земля – відігравав незначну роль і істотним чином не впливав на формування вартісних параметрів економічних відносин. Такий спосіб економічної організації в агропромисловому виробництві відповідав тогочасним умовам і тому інституціональному середовищу, в якому ця сукупність галузей функціонувала. Економічні і структурні параметри відтворювального процесу теж жорстко регулювалися централізовано.

В сучасних умовах суть економічних відносин впливає з законів ринку, коли ключовим є власність і свобода економічного вибору, конкуренція, ринкове ціноутворення на основі балансування попиту і пропозиції. Роль держави в сфері агропромислового виробництва зводиться до регулювання економічних відносин між господарюючими суб'єктами через формування такого інституціонального середовища, за якого економічні відносини повинні бути вигідними для всіх сторін даного процесу. Контрактні стосунки і їх умови, що впливають з нової якості інституціонального середовища, є основним інструментом, через який здійснюються господарські зв'язки та наповнюються ринковим змістом економічні відносини. Використання державою механізмів впливу на господарську діяльність і економічні результати суб'єктів господарювання у всій сукупності галузей, як це мало місце в умовах централізованого державного управління агропромислови виробництвом, стала неможливим. Таким чином можна стверджувати, що поняття «агропромисловий комплекс» як об'єкт управління соціально-економічними процесами на

селі вичерпав свою суб'єктність. На нашу думку, його подальше використання в наукових дослідженнях містить методологічну помилку, а застосування в нормативних документах є безсуб'єктним.

Актуальним на сьогодні став аналіз економічних процесів і їх суспільних наслідків як об'єктивного явища, що має свою логіку розвитку, у межах поняття, яке означене як «аграрна сфера». На наш погляд, зміст цього поняття як теоретичного знання є комплексним, системним, структурованим відображенням сукупності якісних ознак процесу ринкових трансформацій сільськогосподарського виробництва, особливостей, закономірностей та результатів інституціональних перетворень, що охоплюють техніко-технологічні, організаційно-економічні, соціальні, екологічні аспекти цих трансформацій як цілісної екологосоціогосподарської системи (ЕСГС), що базується на використанні базового ресурсного чинника – землі.

Складові цього поняття як його змістовне наповнення, що охоплює об'єкт дослідження у розширенні його меж – від простого до складного – включають в себе безпосередньо: сільськогосподарське виробництво, агропромислове виробництво, аграрний сектор, аграрну сферу.

Змістовну єдність, сутнісну відмінність і критеріальну диференційованість цих понять можна прослідкувати на основі оцінки таких ключових критеріїв як їх структура, спосіб поєднання чинників виробництва, інституціоналізація і її механізми, організаційна конструкція, економічні відносини і середовище взаємодії структурно-конструктивних елементів і організаційних форм, що в кінцевому підсумку формують актуальну архітектоніку аграрної сфери як самостійний конструкт, зміни в якому обумовлюють динаміку перетворень і темпи економічного процесу загалом..

З цих позицій сільськогосподарське виробництво можна розглядати як сукупність галузей, що базуються на технологіях, які поєднують перетворення предметів праці та використання засобів виробництва, в т.ч. землі, через природні (біологічні процеси), де кінцевим продуктом є сільськогосподарська продукція і сировина.

Сільськогосподарське виробництво як

сукупність галузей, що базуються на специфічних техніко-технологічних ознаках, функціонує як структурована єдність. Його структура перш за все базується на принципах і характеристиках, які включають:

– галузевий чинник – рослинництво і тваринництво як галузі (включаючи підгалузі), що базуються на використанні землі як основного ресурсного чинника;

– інституціональний критерій, що впливає з категорії власності, обумовлює організаційно-правові форми – приватні, корпоративні, державні (особисті селянські господарства, фермери, сільськогосподарські підприємства, агропромислові об'єднання і агрохолдинги на основі інтеграції);

Організованість конструктивна (як певна організаційна ієрархія) – це неструктуровані за організаційною підпорядкованістю три базові сукупності господарюючих одиниць – агрохолдинги і сільгосппідприємства, фермерські господарства, особисті селянські господарства.

Основними чинниками функціонування сільськогосподарського виробництва, як відомо, є земля, праця, капітал, а спосіб їх взаємодії і відповідної організації реалізується на мікрорівні рівні у вигляді конкретних виробничих одиниць, підгалузей і галузей.

Локалізація цих чинників у межах виробничих одиниць, підгалузей і галузей просторово здійснюється на рівні сільських територій, територіальних громад, адміністративних одиниць, регіону.

Приватна власність на чинники та засоби виробництва та частково оренда формують характер економічних відносин переважно ринкового типу, що будуються на основі очікувань прямої економічної вигоди для виробничих одиниць та інших суб'єктів економічного процесу.

Економічні відносин, в свою чергу, обумовлюють зміст середовища, в якому відбувається економічний процес. Як у виробничій, так і в соціальній сфері це середовище по різному проявляє свою дію в залежності від стану і рівня інституціоналізації та структурно-організаційної єдності окремих сукупностей господарюючих суб'єктів.

Для сукупності сільських домогосподарств, які в силу свого інституціонального статусу атомізовані структурно, характерною рисою середовища їх функціонування є локальна досконала конкуренція за ринки збуту, відсутність реальних можливостей і важелів впливу на зміну якості середовища, що в наслідку генерує їх економічну нерівноправність.

Для сукупності фермерських господарств дія середовища проявляється через локальну недосконалу конкуренцію за ресурсні чинники (земля, фінанси, інвестиції, трудові ресурси), конкуренцію за ринки збуту виробленої продукції та обмежений доступ до фінансових ресурсів і дотаційних фондів підтримки.

Середовище функціонування агрохолдингів – це монопольна, олігопольна конкуренція за основні чинники виробництва (земля, праця), локальні і регіональні ринки сировини, а також регіональні, національні та глобальні ринки збуту, де вплив решти сільгоспідприємств є незначним.

Інститути, що забезпечують умови функціонування основних організаційно-правових форм і регуляцію суспільно-економічних відносин – переважно загальнодержавні, спеціалізовані до умов галузі і чинників виробництва (зокрема, землі), обмежені рамками стадії відтворення (виробництвом).

Зміст терміну «агропромислове виробництво» є дещо ширшим. Це сільськогосподарське виробництво, що як структура базується на описаних вище принципах і характеристиках, та пов'язані з ним галузі по переробці сільськогосподарської сировини в продукти харчування та в сировину для подальшого промислового використання, які охоплюють стадії відтворення – виробництво і розподіл виробленого продукту між галузями переробки. Структура агропромислового виробництва як організаційно-економічного і техніко-технологічного утворення базується на використанні сировинного потенціалу базової галузі – сільськогосподарського виробництва, як основного ресурсогенеруючого чинника.

Основними чинниками сучасного агропромислового виробництва, що в трансформаційний період забезпечують його ста-

новлення, функціонування і розвиток відповідно до законів ринкової економіки, є, на наш погляд, поряд з традиційними (земля, праця, капітал) організаційні форми, в рамках яких ці чинники взаємодіють, а також нова організаційна ієрархія середовища, що оснований на свободі вибору форм господарювання та контрактних відносинах між господарюючими суб'єктами. Процес утворення і становлення нових організаційних форм на ранньому етапі трансформації агропромислового виробництва на прикладі агропромислового комбінату одним з перших докладно описав І. Г. Костирко [12].

В результаті взаємодії нових організаційних форм економічні відносини в агропромисловому виробництві між суб'єктами господарювання є суто ринковими і базуються на основі конкуренції, особливо на ринках сировини та ринках збуту готового продукту. Продуктові ланцюжки обумовлюють рамки і межі цих відносин, а потенціал доданої вартості, що формується в межах цих ланцюжків, є об'єктом конкурентної боротьби.

Середовище, в якому суб'єкти господарювання агропромислового виробництва конкурують за частку доданої вартості, виходить за межі безпосередньо сільськогосподарського виробництва, а інститути, які формують якість і межі цього середовища, є за своїм характером не вузькогалузевими, а переважно загальнодержавними, що лише в окремих елементах пристосовані до спеціалізованих умов окремих переробних галузей і властивих для них якісних характеристик чинників виробництва.

Більш ширшим за змістом і економічною природою, складнішим за організаційною побудовою є поняття «аграрний сектор». Воно охоплює сільськогосподарське і агропромислове виробництво та галузі економіки, які забезпечують умови для їх ефективного функціонування, забезпечуючи процеси відтворення його матеріальної основи (технічне забезпечення, послуги, логістика, інформація, організація). Господарюючі суб'єкти, їх галузеві і міжгалузеві об'єднання і структури, взаємодіючи з іншими секторами економіки (фінансове забезпечення, інфраструктурні ланки, які обслуговують переважно потреби сільськогос-

подарського виробництва і т. п.), а також інституції, що формують і реалізують державну політику в цьому секторі національної економіки, у своїй сукупності і взаємодії окреслюють рамки аграрного сектора.

Структура аграрного сектора (галузева, організаційна, корпоративна і т. п.) як об'єкта організаційно-економічного впливу і регулювання з боку держави, є результатом трансформаційних перетворень, що відбулись під інституціональним впливом (або – на початкових етапах перетворень – за його відсутності), і часто формалізована у вигляді міжгалузевих утворень (об'єднань), що діють на добровільних засадах на основі усвідомленої потреби в координації дій і досягнення спільної взаємовигоди, в т. ч. для відстоювання спільних інтересів перед державою.

Чинники, під впливом яких формується і розвивається аграрний сектор, включають, окрім вже вказаних базових елементів (земля, праця, капітал, організаційні форми на рівні господарюючих суб'єктів) інфраструктурні ланки, що створюють нову ринкову якість економічного середовища і сприяють міжгалузевій інтеграції, в тому числі на основі концентрації основних чинників виробництва, які дозволяють на основі сучасних технологій менеджменту і інформаційного забезпечення посилювати результативність економічної діяльності

Економічні відносини в аграрному секторі обумовлюються приватною власністю на основні чинники виробництва та відносинах оренди земель сільськогосподарського призначення. Домінування високоінтегрованих організаційно-правових форм і утворених ними фінансово-виробничих структур, в т. ч. для зовнішньоекономічної діяльності, монополізує середовище в аграрному секторі і претворює ринкові економічні відносини в ньому, в тому числі з сільськими домогосподарствами, у відносини за правилами протекціонізму і лобізму у відносинах з державою, забезпечуючи насамперед їх доступ до бюджетних джерел і пріоритетів.

Інститути, які повинні формувати ринкову якість середовища та рівноправні економічні відносини між суб'єктами господарювання та державою, переважно сформо-

вані під впливом виробничо-фінансових груп і монополій, а інституції є інструментом обслуговування їх економічних інтересів. Свобода вибору як визначальна умова контрактних відносин між суб'єктами ринку, часто обмежується неринковими тіншовими впливами.

Найбільш широким за економічним змістом, організаційно складним і суспільно вагомим є поняття «аграрна сфера», яке розширює межі аграрного сектора економіки за рахунок долучення до нього соціальної сфери та інфраструктури сільської місцевості, що забезпечує соціальні умови і відтворення людського капіталу для потреб сільськогосподарського виробництва і розвитку сільських територій.

Аграрна сфера як об'єкт макроекономічного аналізу, структурована на базові елементи – домогосподарства, фірми, держава – взаємодія між якими відтворює рух чинників виробництва, товарів і послуг, охоплюючи всі стадії відтворення. Додатково до раніше вказаних основних чинників виробництва в сферу економічного обігу долучаються в якості чинників потенціали, можливості і умови сільських територій і сільських громад, що наповнюють новими параметрами якість сільського економічного простору.

Економічні відносини між суб'єктами господарювання в аграрній сфері доповнюються відносинами локалізованої самоорганізації, суспільної і територіальної координації, переходом від ієрархії до зародження мережових структур. Економічні результати від виробничої сільськогосподарської діяльності, ефекти від організаційних інноваційних форм агропромислового виробництва і розвитку інфраструктурних ланок в аграрному секторі створюють нові можливості для врахування потреб сільських територій і забезпечення відтворення в них людського капіталу.

Сучасне інституціональне наповнення поняття аграрної сфери є вкрай обмеженим, а базові інститути, які покликані формувати якість економічних і суспільних відносин на селі, будучи формально задекларованими, практично є недостатньо надійними, що при слабкому сільському самоврядуванні позбавляє сільські території і громади еконо-

мічної основи. Лише останнім часом заходи з децентралізації створили додаткові можливості для реального наповнення економічним змістом процесу розвитку сільських територій та аграрного сектору загалом.

Висновки. На підставі проведеного аналізу можна стверджувати, що поняття «агропромисловий комплекс» як об'єкт управління соціально-економічними процесами на селі вичерпав свою суб'єктність. На нашу думку, його подальше використання в наукових дослідженнях містить методологічну помилку, а застосування в нормативних документах є безсуб'єктивним. Актуальним на сьогодні є оцінка економічних процесів і їх суспільних наслідків як об'єктивного явища, що має свою логіку розвитку у межах поняття, яке означене як «аграрна сфера».

Отже, конкретизація змісту ключових понять, які у взаємозв'язку і взаємозалежності відтворюють сучасну суть і суспільно-економічну природу аграрної сфери, як терміну, що актуалізує і віддзеркалює її в якості формалізованого об'єкта для подальшого наукового дослідження, є важливим кроком, що робить доцільним і можливим подальші дослідження аграрної сфери як суспільно-економічного і організаційного конструкту з позицій цілісного явища в його розвитку, на основі принципів і законів архітекtonіки.

Література

1. Закон України «Про перехід АПК на ринкову систему господарювання», 1990 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1174-2003-
2. Указ Президента України «Про невідкладні

заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки», 3.12. 1999 р., № 1529/99 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1529/99>

3. Національна програма розвитку агропромислового виробництва і соціального відродження села на 1999–2010 роки (проект) // Економіка АПК. – 1999. – №6. – С. 3–47.

4. Крисальний О. В. Україна та її агропромисловий комплекс / О. В. Крисальний. – К. : Урожай, 1993. – 48 с.

5. Регіональні агропромислові комплекси України [теорія та практика розвитку] / За ред. П. Т. Саблука та В. І. Бойка. – К. : ІАЕ УААН, 1996. – 278 с.

6. Саблук П. Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України / П. Саблук // Економіка України. – 2008. – №12. – С. 4–18.

7. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку : інформ.-аналіт. зб. / за ред. П. Т. Саблука. – Вип. 6. – К. : ІАЕ УААН, 2003. – 764 с.

8. Воробйов Є. М. Агропромисловий комплекс України: сучасний стан та особливості. / Є. М. Воробйов, Т. Ю. Гела. – 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?

9. Бородіна О. М. Яка модель агросектору необхідна Україні / О. М. Бородіна, І. П. Прокопа // Дзеркало тижня. Україна. – 2012. – 19–25 трав. (№ 18). – С. 1–8.

10. Агропромисловий комплекс (АПК). Енциклопедія сучасної України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: esu.com.ua/search_articles.php?id=42602

11. Курило В. І. Про зміст та співвідношення деяких аграрних дефініцій / В. І. Курило // (Економіка АПК. – 2014. – №2. – С. 87–92.

12. Костирко І. Г. Ринкові трансформації форм і структур агропромислового виробництва: теорія і практика / І. Г. Костирко. – Київ : Інст економіки НАН України, 1995 р. – 194 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?url=/...

АГРАРНАЯ СФЕРА: ОБЩЕСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ И ОРГАНИЗАЦИОННО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ КОНСТРУКТ С ПОЗИЦИЙ АРХИТЕКТониКИ

И. О. Корчинский, к. э. н., доцент,

Львовский государственный университет внутренних дел

В статье рассмотрен вопрос актуального понимания содержания отдельных понятий и дефиниций, которые описывают явления и процессы в аграрной сфере национальной экономики с позиций архітекtonіки. Указано на необходимость единого подхода в трактовке понятий «аграрная сфера», «аграрный сектор», «агропромышленное производство» для их надлежащей идентификации как объекта научного анализа и управленческого воздействия. Для достижения единого подхода в оценке явлений и процессов трансформаций в этом секторе национального хозяйства, усиления уровня институционализации и обеспечения ответственности целевого влияния на них со стороны органов власти предложено их идентификацию в соответствующих терминах и понятиях.

Ключевые слова: аграрная сфера, аграрный сектор, агропромышленное производство, архитектурник аграрной сферы.

AGRARIAN SPHERE: SOCIAL-ECONOMIC AND ORGANIZATIONAL-
TECHNOLOGICAL CONSTRUCT FROM THE POINT OF VIEW OF ARCHITECTONICS

*I. O. Korchynsky, Ph. D (Econ.), Associate Professor,
Lviv State University of Internal Affairs*

The question of actual understanding of the essence of concepts and definitions that describe phenomena and processes in the agrarian sphere of the national economy from the standpoint of architectonics is examined. It is pointed out that there is a need for a unified approach in the interpretation of the terms «agricultural sphere», «agricultural sector», «agro-industrial production» for their proper identification as an object of scientific analysis and management impact. For reaching single approach in evaluation of transformation phenomena and processes in this sector of national economy, strengthening of institutionalization level and increasing influence of state authorities on them, their identification by the use of terms and means is offered.

Keywords: agricultural sphere, agricultural sector, agro-industrial production, architectonics of agricultural sphere.

Рекомендовано до друку д. е. н., проф. Губеню Ю. Є.

Надійшла до редакції 18.01.2018.